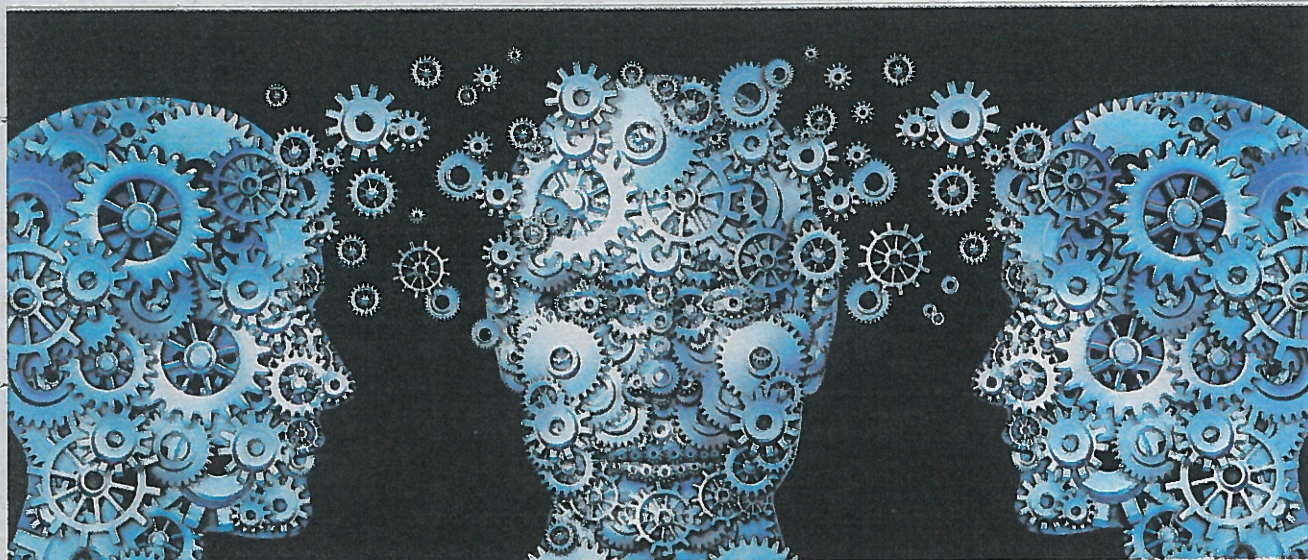

meninger

Vi vil helst ha innlegg underskrevet med fullt navn. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innlegget. Skriv kort. Lever helst på e-post. Legg gjerne ved et passbilde av deg selv som vi kan bruke ved siden av navnet ditt. Send til Epost: debatt@ht.no

Tlf. 77 01 80 00 • debatt@ht.no • sms: HT TIPS [...] til 2399

Spiller på lag for drivkraft i nord

NÆRINGS LIV

Handelshøgskolen ved UiT og næringslivet skal samarbeide om forskning for bedre ledelse av små og mellomstore bedrifter i nord.

Små og mellomstore bedrifter betyr mye for næringsutviklingen i nord. Vi vet lite om lederhverdagen i disse bedriftene, men nå skal denne hverdagen få oppmerksomhet – gjennom forskningsprosjektet «Små og mellomstore bedrifter i Nord-Norge: strategi, styring og ledelse» på Handelshøgskolen ved UiT Norges arktiske universitet. Et viktig mål med forskningen er at den skal utvikles i samarbeid med praksis, og næringslivet er representert i prosjektet ved næringsforeningene i Tromsø, Harstad og Alta, og NHO Arktis.

Utfordringer og økte krav

Små og mellomstore bedrifter (SMB) har begrensede ressurser og kan være sårbare i møtet med geografiske avstander, klima, infrastruktur, global og nasjonal konkurranse. Bedriftene konkurrerer ikke bare i et lokalt marked, men må i økende grad forholde seg til de er aktører nasjonalt og globalt. Det betyr at SMB står overfor økte krav til

strategisk tenkning og omstillingsevne.

Mange av utfordringene ledere møter, er også kjennetegnet av motstridende forventninger. I forskningsprosjektet er vi interessert i hvordan dette gjør seg gjeldende og håndteres av SMB. Et eksempel er avveininger mellom lønnsomhet og samfunnsansvar. Flere små bedrifter er hjørnesteinsbedrifter i små lokalsamfunn og derfor en aktiv samfunnsaktør. Dårlige driftsresultater og konkurrer vil ramme lokalsamfunnet ekstra hardt. Et annet eksempel er infrastrukturen; matprodusenter forteller om et veinett som ikke er tilpasset dagens krav og standard. Vi trenger mer kunnskap om hvordan ledere i SMB tenker om slike problemstillinger, og hvilke konsekvenser det får for beslutninger om driften.

Kunnskap mangler

Hva har så dette utfordringsbildet med strategi, styring og ledelse å gjøre? I praksis er strategi, styring og ledelse tett sammenvevde fenomener, som tillegges stor betydning for virksomhetens suksess. Mens vi har mye kunnskap om hvordan store organisasjoner jobber, har vi mindre innsikt i hva SMB-er gjør. I store bedrifter har man gjerne planlagte og velgisserte strategiprosesser. Her tar sty-

ring ofte utgangspunkt i helhetlige styringssystemer med innslag av formalisering, måling og dokumentasjon. Og ledelse forbindes med personer som har definerte lederoppgaver.

Howdan ser denne hverdagen ut i SMB-er i Nord-Norge? Kan vi lære noe om sammenhenger mellom hva bedriftene gjør innenfor strategi, styring og ledelse, og hvordan de lykkes med de utfordringene de står overfor ut fra egne mål og visjoner for framtida?

Lagspill

For å utvikle kunnskap er det viktig at forskere og praktikere spiller på lag.

- Ledere i SMB-er sitter på viktig erfaringsbasert kunnskap. Det er mange eksempler på at nordnorske SMB-er finner løsninger som er gode for bedriftens lønnsomhet, overlevelse og legitimitet i omgivelsene. Det er viktig å forstå hvordan ledere jobber fram slike løsninger.

- Vi trenger å løfte denne kunnskapen fram og sammenholde den med andres erfaringer. Dette kan forskere bidra til.

- Ved å sammenlikne flere ledere erfaringer kan vi finne mønstre, sammenholde med forskningslitteratur og formidle forskningsfunn tilbake til praktikerne. Forskningsfunn kan bru-

kes til å begrunne dagens praksis, men også til å justere kurs. Det er i tråd med strategien til UiT Norges arktiske universitet om å være en drivkraft i nord.

Forskningsfundert ledelse

I bedriftsøkonomisk forskning og i ledelsesforskningen pågår det en debatt om hva og hvem forskningen skal bidra til. Forskere belønnes dersom forskningen blir publisert i gode internasjonale tidsskrifter. Dette gir incentiver til å avgrense forskningsprosjekter og bruke et akademisk språk. Kritikken er at forskningen blir så smal at den har liten relevans for praktikere.

I evidensbasert ledelse er ideen at ledelsespraksis må bygge på den beste kunnskapen fagfellesskapet besitter. Inspirasjonen kommer fra evidensbasert medisin. Leger tar beslutninger om behandling av pasienter basert på kunnskap fra forskningsfronten. Mange har undret seg over at ledere i liten grad er orientert mot forskning på ledelse. Det kan komme av at forskningen er vanskelig tilgjengelig, og at den ikke retter seg mot spørsmål som praktikerne er opptatt av. Eller kan det skyldes at lederne er opptatt av andre forhold enn «ledelse» når de skal oppnå og forklare gode resultater?

Nye møteplasser

I prosjektet skaper vi møteplasser mellom praktikere og forskere. Dette bidrar til at forskerne forsker på problemstillinger som praktikere er opptatt av. Det vil gjøre det enklere å komme i dialog med praksis og formidle forskningsresultater. For praktikerne gir det muligheter til å utveksle erfaringer med andre ledere og å etablere et samarbeid med forskere.

Vi har tro på at kommende seminarer blir gode eksempler på et fruktbart samarbeid mellom academia og næringslivet.

ELIN A. NILSEN, TRUDE HØGVOLD OLSEN, ANNE GRETE SANDAUNET, ELSA SOLSTAD

UiT Norges arktiske universitet

OLE-JONNY KORSGAARD
Harstadregionens Næringsforening

KJETIL KRISTENSEN
Alta Næringsforening

TRUDE NILSEN
Næringsforeningen i Tromsøregionen

MÅLFRID BAIK
NHO Arktis